

Verksamhetsberättelse för Sandarne Kultur och Historiska Förening – KULT, verksamhetsåret 2004.

Efter att ha varit en interimsstyrelse sedan 2003 02 13 valdes en ordinarie styrelse på årsmötet den 2004 03 14. Mötet hölls på Östanbogården.

Styrelse.

Rolf Eriksson, ordförande
Pirjo Bergqvist, kassör
Nils Rundkvist, sekreterare
Bernt Nord, hemsidesansvarig
Thord Sandin

Styrelsesuppleanter.

Bo Larsson
Tapio Juntunen

Revisorer

Tommy Berglöf
John Haglund

Revisorssuppleanter

Lena Ljusberg
Per Ljusberg

Valberedare

Tommy Berglöf

Antal medlemmar

Vid årets slut var vi 60 medlemmar

Styrelsemöten.

Sex protokollförda styrelsemöten har avhållits.

Hemsidan

Det finns en hemsida ”www.sandarnecult.se” där vi kan visa vad vi gör. Bernt Nord är ansvarig för att den blir uppdaterad.

Organisationen.

Av den skissade organisationen med olika arbetsgrupper har ingen startat ännu.

Medlemskap i andra organisationer.

Vi har ett samarbetsavtal med **ABF Hälsingekusten**. Rolf Eriksson, är suppleant i avdelningsstyrelsen.

Vi är medlem i **SISAM**. Rolf Eriksson är suppleant.

Vi avser att bli medlem i **DiBiS**. Bernt Nord ingår i interimsstyrelsen

Gåvor.

Vi har fått två tavlor, ”Drivis” och ”Sommarnatt” av Elsie Tapper för utlottning. Tavlorna vanns av Henry Eriksson och Mikael Svensson, båda Sandarne.

Av Alf Eriksson har vi fått en teckning av Gamla Betelkapellet i Långrör.

Av Sören och Kurt Bäck en tallrik som är målad av Anton Tengström, föreställande Breidablick.

Av Mainy Nordgren har vi fått två järngrindar. De är tillverkade i början på 1900- talet av smeden Ernst Gustavsson som arbetade på Tönshammars bruk.

Sedan tidigare har vi av Olle Häger fått det material som han använde när han gjorde TV-filmen ”Skotten i Sandarne”.

Vi framför vårt varma tack till givarna.

ABF Hälsingekusten.

Vi har under året haft ett gott samarbete med ABF. Vi har haft en ABF –expedition på Nyplan som var navet i alla aktiviteter. Där fanns det mesta som behövdes.

Jim Öberg, anställd av ABF, var den som var den sammanhållande länken, och han fanns där hela sommaren. Ett stort tack till Jim för hans uppoffrande arbete.

SISAM (Sandarne i Samverkan)

Vi har under året haft ett mycket gott samarbete med SISAM och gjort många gemensamma saker.

Digital Bild i Söderhamn - DiBiS

KULT tillsammans med SISAM, Kustbyarnas Bygdeforskare, Ljusneortens Museum och ABF Hälsingekusten genomförde en förstudie för att undersöka möjligheterna för att digitalisera gamla bilder i kommunen. Landsbygdprojektet finansierade förstudien och ABF administrerade den. Kartläggningen visade att det finns minst 120 000 historiska bilder som behöver digitaliseras och dokumenteras. Dessa kan sedan läggas ut på Internet.

Rolf Eriksson var projektansvarig och Thommie Nord var projektledare.

Bernt Nord var också med i projektet och har fortsatt med att verka för att projektet blir verklighet. Förslaget från förstudien var att 12 personer under tre år skulle arbeta med digitaliseringen. Den ekonomiska omslutningen beräknas till ca 20 miljoner.

I den ekonomiska situation som kommunen är i har planerna skrivits ner och fram. Vad det blir är inte klart.

En interimsstyrelse har bildats som driver projektet vidare.

Kult har anmält sitt intresse att vara med i Föreningen Digitala Bilder i Söderhamn - DiBiS

Sommarsnurren

ABF Hälsingekusten, KULT och SISAM har under året genomfört en aktivitet kallad Sommarsnurren. Projektet finansierades genom ett Lokalt Projektstöd från ESF (EU).

Vi fick 100 000 kr.

Projektet hade sin bas i ABF:s lokaler på Kustvägen 30 A på Nyplan.

I lokalerna fanns flera olika aktiviteter:

- **Konstutställning.**
12 lokala konstutövare och konstnärer var representerade i den konstutställning som fanns i lokalerna på Nyplan. De var Per och Lena Ljusberg, Lauri Tuominen, Göran och Monica Strandow, Bengt Enkvist, Bengt Lindström, Rino Jansson, Tobias Jansson, Maggie och Morgan Wallin, Allan Vestlund och Tobias Sjölin.
- **Helmer Söderlunds bilder.**
Via en dator rullade ca 600 bilder fram med jämna mellanrum. Dessutom fanns en pärm med förteckning på de negativ som ännu inte är digitaliserade. Många var intresserade att se på bilderna och hjälpa till med identifieringen av personer på bilderna. De flesta bilder vet vi inte vilka personerna är på fotona.
De flesta bilder är inte registrerade så att man kan söka dem i databasen.
- **Inlämnade bilder.**
Vi fick in bilder från flera personer som blivit intresserade och letat fram gamla bilder i sina gömmor. De digitaliserades och originalen lämnades tillbaka. En del ville även ha dem utskrivna på papper.
- **ABF:s målarkurs på Vadtorp.**
I lokalen fanns en utställning som presenterade ABF:s Målarcirkel på Vadtorp i juni. "Konstnärerna" Ann Jonsson, Katarina Hedberg och Pirjo Bergqvist visade vad de åstadkommit på kursen.
- **Sågverks- och ortsvandringarna.**
Det genomfördes nio vandringar tre i Källskär och två på övriga Östanbo, Långrör och Åsbacka. Tillsammans samlade de 350 personer. Det var ett mycket stort intresse och många glada tillrop hördes när man träffade vänner och skolkamrater som inte setts på många år. Guider har varit, Olle Berglund, Bert Wahlbeck och Torbjörn Larsson i Källskär, Rolf Eriksson i Långrör, Thord Sandin och Allan Vestlund i Åsbacka. Guider

i Östanbo var John Haglund, Ingegerd Rundkvist och Nils Rundkvist. Alla är medlemmar i föreningen.

- **Karta över Sandarne.**

En karta över Sandarne producerades och finansierades i projektet. Cykel och gångvägar inritades. En promenadguide gjordes med beskrivning över vad som sågs, av det som är kvar, av sågverken i Långrör och Åsbacka. De lokala företagen och föreningarna hade annonser på kartan.

- **Avslutningsdagen.**

Avslutningsdagen på sommarens verksamhet avslutades på Stenö Vårdshus den 15 augusti.

Dagen började med en sågverksvandring på Källskär.

Det gick att äta en Sågverksarbetarlunch bestående av glödstekt strömming, skinnpotatis, lingonsylt och rågmjölsgröt.

Vi lyssnade till Helsingblecket. Sju glada gossar som spelade bruksmusik på instrument som Greve Hallwyll skänkt till arbetarna på Ljusne i början på 1900-talet.

En av musikerna, Bernt Larsson har ett förflutet från Sandarne. Han började sin musikerbana på Breidablick under ledning av Johan Rönnkvist. Han förärdades en bild av Breidablick som tack.

PRO:s kör PROTONERNA sjöng vackert och stämningsfullt för oss.

Bengt Andersson vår välkände duktige pianist avslutade dagen med att spela på Vårdshusets taffel. Mycket uppskattat var det av publiken.

Massmediakontakter och insändare.

Våra aktiviteter har uppmärksammats av massmedia på ett utmärkt sätt. Det har varit mycket positiv press i Kuriren och Ljusnan.

Det har även varit svar på en debattartikel i Kuriren ang. Vision 2012.

Häften och skrifter.

Vi har under året producerat ett antal häften och skrifter, de är:

- Amerikaresan
- Kapellpredikanten O.A. Wester och Askesta Missionsförsamling.
- Lotsar och Fyrar.
- Sandarne Kyrka.
- Ett Minnesalbum.
- Bruket Åsbacka.
- Emigrantens resa till Australien.
- När dom stora var små.
- Sandarne, ett axplock.
- Din GUIDE för vandringar i sågverksepokens spår.
- En julfest bland unga åldringar i Åsbacka.
- Långrörsvisan.
- Rimmade verser från Östanbo.
- Minnespratarcirkel.
- Minnesskrivarcirkel.
- Memoarskrivarcirkel.
- Lekar och leksaker och en del andra minnen från 40- och 50 talet.
- Hur ser världen ut år 6661?
- Blandade skrifter.

Studiecirkarna.

Vi har under året erbjudit ett antal olika studiecirklar men inte fått igång någon.

De cirklar vi erbjudit i samarbete med ABF är:

- Källskärs sågverks vänner
- Långrörs sågverks vänner
- Åsbacka sågverks vänner
- Östanbo vänner
- Gamla bilder.
- Sandarne i nutid.
- Bygdemuseum.
- Minnespratarcirkeln.
- Minnesskrivarcirkeln.
- Skotten i Sandarne 75 år 2007.
- Datacirklar

Ritningar Arizona. Vi fick möjlighet att göra en förteckning över ritningar som Arizona sparat efter Sulfatfabriken. Där fanns bl.a. ritningar på en pergola och musikpaviljong som var avsedda för Bruksparken.

Intressant var också ritningar på det projekt som gjordes för att producera motorbränsle under kriget. Råvaran var terpentiner eller tallolja. Kriget hann ta slut innan uppfinningen var klar.

Det kom ut en ickefärdig produkt som kallades för "Fördroppar". Vätskan kom på villovägar ibland, och användes till att köra bl.a. båtmotorer på. Den luktade mycket illa, men man slapp ro.

Slutord.

Det har varit ett intensivt och uppskattat arbete i föreningen under året. Antalet medlemmar har ökat. Vi hoppas kunna fortsätta arbetet även under 2005.

Det finns en del saker som planerats under detta år, men kommer att fortsätta under 2005. Det är arbetet kring Skotten i Sandarne, en bok om Sandarne, att fortsätta arbeta för att åskådliggöra sågverksepoken, att få igång en kulturgrupp m m.

I samarbetet med SISAM finns ett antal förslag i den aktivitet som kallas Sandarne i framtiden. En del förslag berör KULT.

Styrelsen tackar alla som deltagit i föreningens arbete under året. Vi tackar för de gåvor som föreningen fått.

Vi tackar ABF Hälsingekusten för ett stort stöd under året.

Styrelsen tackar för förtroendet att ha fått leda föreningens första verksamhetsår. Vi önskar också att fler medlemmar deltar aktivt i föreningens arbete 2005.

Sandarne den 05 03 01

Rolf Eriksson

Pirjo Bergqvist

Nils Rundkvist

Bernt Nord

Thord Sandin

Tapio Juntunen

Bo Larsson